

УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Магістерська робота на тему:

**Вплив соціально-економічних детермінант в умовах
на стан громадського здоров'я та
шляхи мінімізації їх негативного впливу**

Магістр: Іванинна Мар'яна Михайлів

Науковий керівник: Бутусов О.Д.

УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Магістерська робота на тему:

**Вплив соціально-економічних детермінант в умовах війни
на стан громадського здоров'я та
шляхи мінімізації їх негативного впливу**

Магістр: Іванина Мар'яна Михайлівна

Науковий керівник: Бутусов О.Д.

ЯК ВІЙНА ВПЛИВАЄ НА НАШЕ ЗДОРОВ'Я

Інфографіку створено за даними МОЗ України та ВООЗ станом на 31 жовтня 2022 року

СЛОВО І ДІЛО

ДОСТУП ДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ВОСЬМИ МІСЯЦІВ ВІЙНИ (за даними ВООЗ)

Кожен **5-ий** не зміг отримати необхідні ліки через вартість, відсутність ліків, великі черги

Мешканці районів бойових дій звертаються по медичні послуги рідше, ніж мешканці інших регіонів

ВПО звертаються по медичні послуги частіше, ніж інші

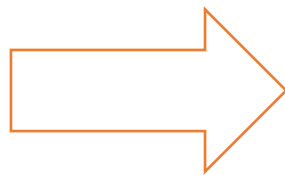
АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ

- Соціально-економічні детермінанти є провідними детермінантами формування громадського здоров'я населення в країнах світу.
- В Основах європейської політики та стратегії для ХХІ століття «Здоров'я 2020» загальною метою визначено «... скорочення нерівності по відношенню до здоров'я...», що визначається соціальною справедливістю по відношенню до здоров'я.
- ВООЗ регулярно готує доповіді про соціально-економічні детермінанти здоров'я в Європейському регіоні.

Мета дослідження

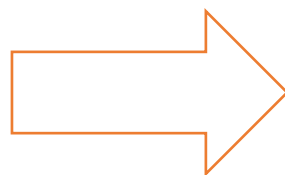
провести аналіз інформаційно-аналітичних даних щодо впливу соціально-економічних детермінант під час війни на стан громадського здоров'я та вивчити дане питання шляхом проведення соціологічного дослідження.

Об'єкт дослідження

Вплив соціально-економічних детермінант на стан громадського здоров'я під час війни.

Предмет дослідження:

Інформаційно-аналітичні інформаційні джерела та результати соціологічного дослідження.

Завдання дослідження:

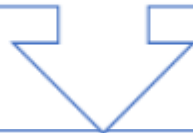
I. Здійснити аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних джерел наукової інформації щодо впливу соціально-економічних детермінант на стан громадського здоров'я під час війни.

II. Визначити етапи та науково-методологічний інструментарій проведення наукового дослідження.

III. Провести соціологічне опитування населення щодо впливу соціально-економічних детермінант на стан здоров'я населення під час війни. Здійснити статистичну обробку, систематизацію та узагальнення результатів дослідження.

IV . Сформулювати загальні висновки та розробити практичні рекомендації за результатами дослідження.

НАУКОВА НОВИЗНА

полягає в доповненні наукових даних з питань впливу під час війни України проти російської агресії соціально-економічних детермінант на формування громадського здоров'я цивільного населення.

ТЕОРЕТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

- **отриманих результатів** полягає в доповненні теорії охорони здоров'я в частині вчення про вплив під час війни проти російської агресії соціально-економічних детермінант на стан громадського здоров'я в Україні.

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

- **отриманих результатів** полягає в **можливості їх застосування в практичній діяльності системи громадського здоров'я на різних рівнях управління при розробці програм мінімізації негативного впливу війни проти російської агресії на стан громадського здоров'я населення України.**

РЕЗУЛЬТАТИВ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИСВІТЛЕНІ НАСТУПНИМ ЧИНОМ:

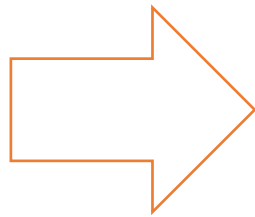
- Слабкий Г. О., Білак-Лук'янчук В. Й., Іванина М. М. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТ НА СТАН ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ З РФ// Innovations and prospects in modern science. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2023. Pp. 70- 74
- *Доповідались на студентській конференції УжНУ 18 травня 2023 року*

ПРОГРАМА ДОСЛІДЖЕННЯ

- *Перший організаційний етап.* Проведення аналітичного аналізу вітчизняних та зарубіжних наукових інформаційних джерел з питань впливу соціально-економічних детермінант на стан громадського здоров'я населення під час війни.
- *Другий організаційний етап.* Розробка програми та дизайну дисертаційного дослідження
- *Третій організаційний етап.* Проведення соціологічного дослідження, статистична обробка та аналіз результатів.
- *Четвертий організаційний етап.* Формування загальних висновків та підготовка магістерської кваліфікаційної роботи до захисту.

Результати дослідження:

**Під час рішення
завдання
дослідження № 1**

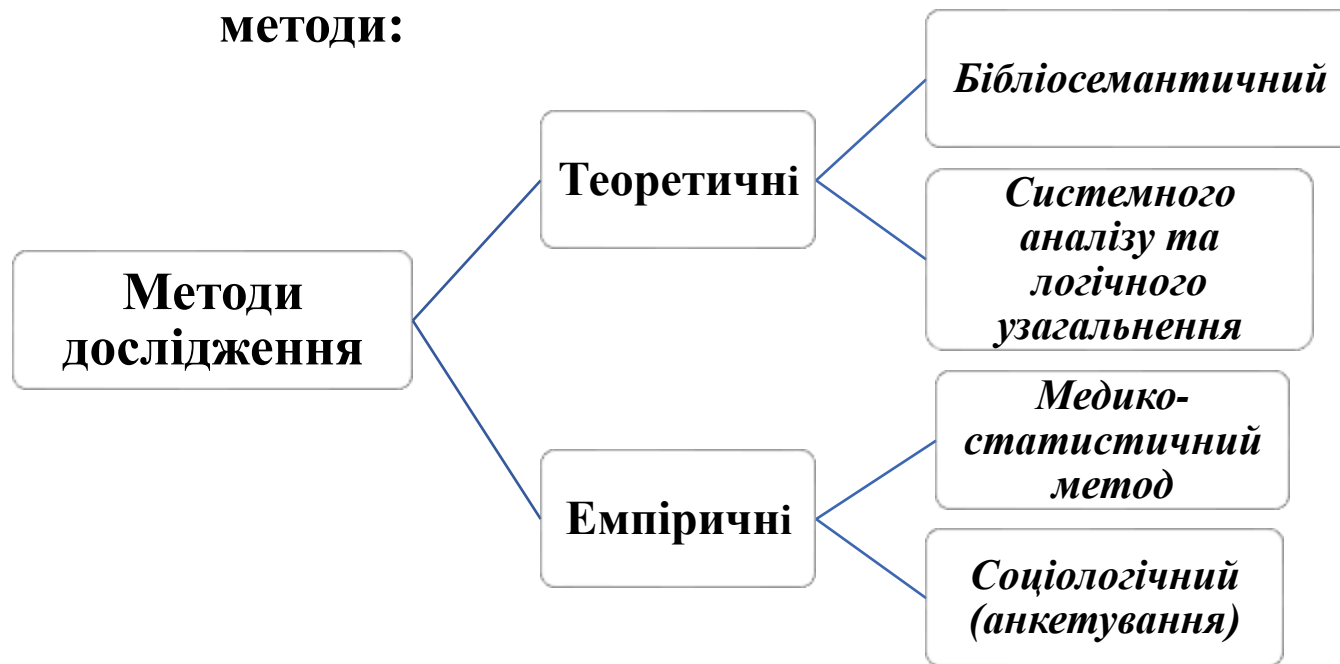
Шляхом вивчення та проведення структурно-логічного аналізу 76 інформаційних джерел в т. ч. 48 закордонних авторів встановлено зниження економічного стану населення та збільшення негативного впливу соціально-економічних детермінант на формування громадського здоров'я населення. При цьому особливістю сучасних війн є те, що в значній мірі страждає цивільне населення та інфраструктура забезпечення його життєдіяльності.

Результати дослідження:

**Під час рішення
завдання дослідження
№ 2**

**Використані
методи:**

**Розроблено спеціальний
опитувальник з метою проведення
анкетування визначених
контингентів населення.
Під час дослідження збережено
конфіденційність даних
про респондентів.**

**Активність респондентів при
проведенні дослідження склала
55,6% (роздано 90 анкет).**

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ:

- **Тимчасово окупованих територій**
- **Територій, що знаходяться в зоні активних бойових дій**
- **Територій, які віддалені від зони активних бойових дій**

Тимчасово окуповані території

Соціально- економічні наслідки

- комплексне зниження економічного рівня забезпечення населення (втрата житла, роботи)
- зниження регулярного доступу до об'єктивної інформації та зв'язку (вимушена ізоляція)
- втрата соціального статусу
- зниження якості та санітарно-гігієнічних умов проживання та харчування
- значні пошкодження комунальної інфраструктури
- трагічна втрата близьких людей, вимушений розрив сімей з втратою зв'язку з рідними
- проживання в постійному страху із-за насильницьких дій окупантів

Тимчасово окуповані території

Соціально- економічні наслідки

- значне пошкодження інфраструктури охорони здоров'я
- зниження доступу до медичних послуг та лікарських засобів
- постійний страх за життя та здоров'я рідних людей
- недоступність послуг із профілактики саморуйнівної поведінки та самогубств
- недоступність послуг психологічної підтримки в критичних станах
- відсутність умов забезпечення відповідального відношення до здоров'я як до особистого пріоритету

Території, що знаходяться в зоні активних бойових дій

*Соціально-
економічні*

- Зниження економічного рівня забезпечення населення
- Втрата місця роботи, житла, соціального статусу
- Зниження доступу до води, харчування
- Значне пошкодження комунальної інфраструктури
- Зниження доступу до інформації, зв'язку, інтернету
- Вимушений розрив сімей, втрата зв'язку з рідними

Території, що знаходяться в зоні активних бойових дій

*Соціально-
економічні
наслідки*

- значне пошкодження інфраструктури охорони здоров'я
- зниження доступу до медичних послуг, в тому числі екстренної медичної допомоги та послуг з відновного лікування та паліативної допомоги
- зниження доступу до лікарських засобів
- недоступність послуг із профілактики саморуйнівної поведінки та самогубств
- відсутність умов забезпечення відповідального відношення до здоров'я як до особистого пріоритету

Території, які віддалені від зони активних бойових дій

*Соціально-
економічні*

- Зниження економічного рівня забезпечення населення
- Пошкодження мережі комунальної інфраструктури, погіршення умов комфортного життя
- Порушення звичного способу життя
- Зниження доступу до зв'язку, інтернету
- Вимушений розрив сімей
- Погіршення доступу до освіти

- Відсутність умов забезпечення відповідального відношення до здоров'я як до особистого пріоритету

Характеристика респондентів - учасників соціологічного дослідження

•

Характеристика	абс	%
Всього	50	100
Постійні жителі Закарпатської області	32	64,0
Вимушені переселенці	18	36,0
Чоловіки	15	30,0
Жінки	35	70,0
Особи працездатного віку	32	64,0
Особи пенсійного віку	18	36,0
Особи із інвалідністю	4	8,0

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Детермінанти та характеристика їх змін	%	Вплив на здоров'я	%
Зниження економічного рівня забезпечення населення	92,0	Загострення існуючих та розвиток нових соціально значущих ХНІЗ, ризик захворювання на інфекційні захворювання, ризик передчасної смерті в т.ч. без отримання необхідної медичної допомоги.	84,0
Високий рівень вимушеної міграції населення	100,0	Ментальне виснаження. Загострення існуючих та розвиток нових ХНІЗ, ризик захворювання на інфекційні захворювання, ризик передчасної смерті в т.ч. без отримання необхідної медичної допомоги.	88,0
Вимушений розрив сімей. Втрата зв'язку з рідними	76,0	Ментальне виснаження. Порушення психіки та поведінки. Надмірне вживання алкоголю та психоактивних речовин.	72,0
Трагічна втрата близьких. Постійний страх за життя і здоров'я рідних та близьких людей	48,0	Ментальне виснаження. Порушення психіки та поведінки. Надмірне вживання алкоголю та психоактивних речовин. Ризик формування саморуйнівної поведінки.	48,0

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Детермінанти та характеристика їх змін	%	Вплив на здоров'я	%
Низький рівень мобільного зв'язку та інтернету або його/їх відсутність (вимушена ізоляція)	78,0	Ментальне виснаження. Порушення психіки та поведінки. Надмірне вживання алкоголю та психоактивних речовин.	62,0
Зниження якості умов проживання та порушення комфортного алгоритму життя	82,0	Загострення існуючих та розвиток нових соціально-значущих ХНІЗ, ризик захворювання на інфекційні захворювання, ментальне виснаження.	70,0

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Низький рівень можливості працевлаштування	36,0	Ментальне виснаження. Порушення психіки та поведінки. Надмірне вживання алкоголю та психоактивних речовин.	30,0
Відсутність мотивації та умов для здорового способу життя	84,0	Загострення існуючих та розвиток нових ХНІЗ, ризик захворювання на інфекційні захворювання.	80,0
Зниження рівнів відповідального відношення до здоров'я, як до особистого пріоритету	84,0	Загострення існуючих та розвиток нових ХНІЗ з їх виявленням в занедбаних стадіях, ризик захворювання на інфекційні захворювання, надмірне вживання алкоголю та психоактивних речовин, підвищення рівнів інвалідизації та передчасної смертності населення.	72,0
Недоступність (зниження рівня доступності) послуг психологічної підтримки населення в критичних станах	42,0	Ментальне виснаження. Порушення психіки та поведінки. Надмірне вживання алкоголю та психоактивних речовин. Ризик формування саморуйнівної поведінки.	34,0
Значне зниження доступу до медичних послуг та лікарських засобів	78,0	Загострення існуючих та розвиток нових ХНІЗ, зростання рівня занедбаних форм захворювань, підвищення рівня інвалідизації населення, ризик передчасної смерті в т.ч. без отримання необхідної медичної допомоги.	62,0

В умовах війни України проти російської агресії відмічається погіршення соціально-економічних детермінант та високий рівень їх негативного впливу на формування громадського здоров'я українського населення.

- ***Мінімізація* негативного впливу соціально-економічних детермінант на формування громадського здоров'я має здійснюватися державою за міжнародної підтримки шляхом відбудови економіки держави та поновлення сталих комфортних умов проживання.**

Дякую

за увагу!